

Praktijk-wijzer & oefeningen

Bij aspirant-leerkrachten is er dus een sterke nood aan ‘good practices’. Ze klagen over de werkdruk en problemen om bronnen te vinden die diversiteit ondersteunen. Ze willen recente en bruikbare informatie, bijvoorbeeld in de vorm van informatiepakketten. Ter inspiratie en zonder volledigheid te betrachten geven we hieronder enkele praktische voorbeelden waarbij vanuit een etnisch-culturele diversiteitshouding in het vak geschiedenis multiperspectiviteit aan bod komt. De referenties van de werken en internetsites waarnaar wordt verwezen, werden verzameld op het einde van deze rubriek.

De Nederlandse lerarenopleiders Patist en Güven (2011) bekeken een geschiedenisles eens vanuit Marokkaanse en Turkse leerlingen. Ze stelden vast dat (ook ervaren) leraren niet altijd inzicht hebben in de manier waarop aansluiting kan gevonden worden bij ervaringen en voorkennis van leerlingen uit etnisch-culturele minderheidsgroepen. In een les over de uitbreiding van het Romeinse Rijk werd uitvoerig de betekenis van de Nederlandse stad Nijmegen belicht. Aanknopingspunten bij Marokkaanse en Turkse leerlingen bleven onbenut. Ook al maakten zowel het huidige Turkije als Marokko destijds deel uit van het Imperium Romanum. Drie handige overzichtswerken over de geschiedenis van respectievelijk Turkije (Bakker, Vervloet & Gailly, 2002; Lewis, 2001) en Marokko (Obdeijn, De Mas & Hermans, 2002) bieden in dit verband interessante aanknopingspunten voor etnisch-culturele diversiteit met respectievelijk de geschiedenis van Marokko en Turkije. Het gaat er daarbij overigens niet om de geschiedenis van Turkije en Marokko als extra onderwerp aan te bieden, maar de geschiedenissen van deze landen te verbinden met de westerse geschiedenis. Diversiteit moet dus geen aparte lesinhoud zijn die als een bijkomende module in de leermaterialen wordt gestopt.

In Nederland ontwikkelde het Platform Taalgericht Vakonderwijs een lessenspakket i.v.m. multiperspectiviteit bij geschiedenis. (Erogluer, Hajer, van Boxtel & Fiori, 2009) Dit werd uitgewerkt aan de hand van verschillende perspectieven op de inname van Constantinopel in 1453 door de Turken: een christelijk-Europees perspectief, een Ottomaans-Turks perspectief en een perspectief van historici. De vakdidactische inzichten werden gekoppeld aan de principes van het taalgericht geschiedenisonderwijs. Multiperspectiviteit wordt immers in de taal en het begrippenkader dat wordt gebruikt zichtbaar en die taal is tijdgebonden.

Studenten van de Specifieke Lerarenopleiding geschiedenis van de KULeuven ontwierpen in lessen over de omgang met diversiteit in het Ottomaanse rijk en het moderne Turkije. Ze vormen een bron van inspiratie voor (aspirant-)leraren en zijn beschikbaar via de website van de Vlaamse Vereniging voor Leraren Geschiedenis en Cultuurwetenschappen. (zie: www.vvlg.be)

En over het thema slavenhandel en slavernij is er onder meer educatief materiaal in de vorm van uitgewerkte lessen (in het Engels) beschikbaar op het internet. (zie: www.northants-black-history.org.uk/resourceDownloadIndex.asp) Ook de site www.tijm.nl biedt een intercultureel thema over slavenhandel en slavernij door de Nederlanders en kan als vertrekpunt dienen om het onderwerp te verkennen.

REFERENTIES:

Bakker, R., Vervloet, L. & Gailly, A. (2002). *Geschiedenis van Turkije*. Amsterdam: Bulaaq.

Erogluer, T., Hajer, M., van Boxtel, C., & Fiori, L. (2009). *Constantinopel 1453. Multiperspectiviteit bij geschiedenis. Docentenhandleiding*. Enschede: Platform Taalgericht Vakonderwijs.

Lewis, B. (2001). *Het Midden-Oosten. 2000 jaar culturele en politieke geschiedenis*. Amsterdam: boekerij.

Obdeijn, H., De Mas, P., & Hermans, P. (2002). *Geschiedenis van Marokko*. Amsterdam: Bulaaq.

Patist, J., & Güven, H. (2011). Er is meer dan Europa. Betrek de culturele achtergrond van leerlingen bij het lesgeven. *Kleio, Tijdschrift van de vereniging van docenten in geschiedenis en staatsinrichting in Nederland*, 3, 21-23.

www.northants-black-history.org.uk/resourceDownloadIndex.asp

www.tijm.nl

www.vvlg.be/nl/nieuws/lessen_over_diversiteit_binnen_het_ottomaanse_rijk_&_turkije_in_de_20e_en_21e_ee_1601.html